

65 ГОДИШНА ИСТОРИЯ НА ХТФ

Хидротехническият факултет е единствената акредитирана институция в България във висшето образование за обучение на магистри и докторанти и издаване на дипломи за строителни инженери по хидротехническо строителство, хидромелиоративно строителство, водоснабдяване и канализация.

Началото на ХТФ е поставено през 1949 г. с постановление на Министерския съвет № 18 / 02.11.1949 г.

Първоначалното ядро на Хидротехническият факултет, който се формира на основата на бившия отдел по културинженерство при тогавашния Строителен факултет, е съставено от четири основни катедри: “Водно строителство”, “Мелиорации”, “Водоснабдяване и канализация” и “Хидравлика и хидрология”. Приетите в ХТФ студенти са обучавани в три специалности: *Водни сили*;

Хидромелиорации и *Водоснабдяване и канализация*. Факултетният съвет на новоосновения Хидротехнически факултет наброява само 6 души хабилиитирани преподаватели. По тази причина първите усилия на новоизбраната факултетска управа в лицето на проф. инж. Димо Велев като първи декан и членовете на Факултетния съвет са насочени преди всичко към организационното и кадровото укрепване на факултета и създаване на подходящи условия за нормална учебна и научноизследователска работа. Разгърнатата е твърде широка и ползотворна дейност, свързана с разширяване на материалната и лабораторна база на факултета. В резултат на тези усилия е изградено южното “хидротехническото” крило на Института, в което по-късно се подслоняват също и Строителният и Архитектурният факултет. Под ръководството на катедра “Хидравлика и хидравлични моделни изследвания” и с финансовата и материалната помощ на тогавашното Министерство на електрификацията е проектирана и изградена Централната хидравличната лаборатория, която започва своята редовна работа още през 1952 г. Едновременно с това са разширени вече съществуващите лаборатории и са създадени нови учебни и научноизследователски лаборатории към другите катедри.

Учебната 1952/53 година е последна за Държавната политехника. Съществуващите в нея по това време 8 факултета се структурират в 4 нови висши учебни заведения: Инженерно-строителен институт (ИСИ), Машинно-електротехнически институт (МЕИ), Химикотехнологически институт (ХТИ) и Минно-геоложки институт (МГИ). С разделянето на Държавната политехника завършва първият, оценен по-късно като един от най-успешните етапи на висшето техническо образование в България.

От зимния семестър на 1953/54 учебна година започва самостоятелният живот на Инженерно-строителния институт (ИСИ). Единствената промяна в Хидротехническият факултет е преименуването на специалността “Водни сили” в “Хидроенергийно строителство”. Чест за факултета е, че независимо от “модните” за времето си разбирания и стремежи, не промени структурата си и не нарои дребни и още по-дребни специалности през изминалите 60 години. Понастоящем студентите се обучават по същите три специалности, по които се обучаваха първите студенти на Хидротехническият факултет.

От есента на учебната 1963/64 година пред названието на всички висши учебни заведения се поставя прилагателното “висш”. Висшият инженерно-строителен институт (ВИСИ) носи това име до 1977 г, когато се преименува на Висш институт по архитектура и строителство (ВИАС). Хидротехническият факултет не променя практически нищо в структурата си, освен смяната през учебната 1970/71 година на наименованието на специалността “Хидроенергийно строителство” с “Хидротехническо строителство”.

Обучението на студентите в последните 40 години се извършва в 9 учебни семестъра и 1 семестър за изготвяне на дипломна работа и успешно защитилите

дипломанти получават дипломи за магистър – строителен инженер по трите специалности: водоснабдяване и канализация, хидромелиоративно строителство и хидротехническо строителство.

В настоящата година се извършва прием на студенти по 4 акредитирани специалности в ХТФ – ВК, ХТС, ХМС и ХС-немскоезиково обучение и 9 магистърски програми към катедрите: Хидравлика и хидрология, Хидротехника, Хидромелиорации, Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите;

В началото на 60-те години в Хидротехническият факултет се приемат за обучение първите чуждестранни студенти. Броят им постоянно нараства, като през 1989 г. достига до 67 души. От завършилите нашия факултет има университетски преподаватели и научни работници в Аржентина, Мексико, Куба, Виетнам, Китай, както и високо поставени правителствени ръководители в Сирия, Виетнам, Афганистан, Нигерия, Ирак, Лаос, Колумбия.

От учебната 1973/74 г. към специалността “Водоснабдяване и канализация” се откриват два профила – “ВК мрежи и съоръжения” и “Пречистване на водите”. През 1993 г. катедра “Водоснабдяване и канализация” се преименува на “Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите”.

Модернизирането на учебния процес изисква въвеждането на електронно-изчислителна техника (ЕИТ). Лабораторията по ЕИТ към ХТФ започва своята дейност през 1977 с един малък компютър Изот 0310, който служи за обучение както на студентите, така и на преподавателите от факултета. През 1979 г. е въведена в експлоатация първата универсална ЕИМ ЕС-1033 и започва своята дейност и Учебно-изчислителният център към ВИАС, с което се откриват неподозирани за времето си възможности, както за разработването и използването в практиката на съвременни изчислителни методи за хидравлично и статическо оразмеряване на хидротехнически конструкции и съоръжения, така и за усъвършенстването на известни теоретични модели или разработването на нови такива. След 1983 г. се доставят първите персонални компютри, като постоянно се подменят с по-нови модели с все по-големи възможности. От началото на 1993 г. в Изчислителната лаборатория на катедра “Водоснабдяване и канализация” се въвежда в експлоатация първата локална компютърна мрежа на територията на Университета. В момента Изчислителната лаборатория към Хидротехническият факултет разполага с над 70 работни места, до които имат свободен достъп всички студенти и преподаватели на факултета. Успоредно с изграждането на системата от технически средства, във факултета се развива и обогатява използването на програмното осигуряване. В ход е въвеждането, усъвършенстването и модернизирането и на административното обслужване на студентите чрез по-активно използване на наличната електронно-изчислителна техника.

През шестдесет и петгодишното съществуване на Хидротехническият факултет е царял академичният дух и са спазвани демократичните принципи на управление.

Върховен орган за управление на факултета е неговото Общо събрание, в което по квоти участват хабилитирани преподаватели, нехабилитираните преподаватели, административен персонал и представители на студентите.

Ръководството на факултета включва декан и двама заместник-декани, съответно по учебната работа и по научноизследователската и международната дейност.

Консултативен орган на факултетното ръководство е Разширеният декански съвет, включващ: декана, заместник-деканите и ръководителите на катедрите. На определени заседания присъстват и представители на Студентския съвет.

Хидротехническите специалности във факултета продължават да са основни в създаването на кадри за икономиката на България поради широкия спектър от проблеми, които решават, свързани с управлението на водните ресурси и опазването на речните басейни.

Доц. д-р инж. Ирина Костова
Декан на Хидротехнически факултет